

Făcând parte din juriul unui festival-concurs-literar organizat la Școala de Subofițeri de Poliție "Vasile Lascăr" din Câmpina, ca președinte al acestuia, iar eu reprezentând Centrul Cultural M.I., am avut privilegiul de a vă cunoaște, mai îndeaproape încât mi-am luat cutezanța de a vă solicita un interviu și satisfacția de a-mi accepta solicitarea.

Geo Călugăru: În memorabilele dumneavoastră discursuri, într-unul dintre acestea, ați afirmat, la un moment dat că, în sfârșit, sunteți un om liber. Eu am avut convingerea că întotdeauna ați fost, nu doar un om ci și un scriitor liber.

Mircea Sântimbreanu: Înțeleg prin libertate, aşa cum o percep eu acum, o stare aproape voievodală, tâlcuită în triumfala, aproape impudica sintagmă: "Pohta ce-am pohtit, 'io!' să poți accepta, desigur, nu doar moftul personal ci și poveri, obligații dar exclusiv din liberul tău arbitru, din propria-ți comandă. Dar și aceasta măsurat, cu prudentă, deoarece fiecare DA consimțit devine un lanț. Crucișarea vine din faptul că ai un singur stăpân, tu însuți și, în ultimă instantă, marea lui milă... de sine. E vârsta când suspenzi întrecerea cu alții și nici când tie nu-ți mai vezi decât o unică performanță: să fii sănătos, nu prea singur și nu prea sărac. Și, dacă peste acest sandviș presari mirodenile libertății de spirit! Putem trăi ca regii, dar în regate mici, cu 1-2 locuitori.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*

Ca scriitor, singura libertate pe care mi-o recunosc a fost aceea de a nu fi folosit limba de lemn, prefabricat și ponciful altora. Și poate, nu modestia, ci mândria de a-mi fi cunoscut limitele. Adică în proza pentru copii. Dar scurtă! Poate că n-am fost pe cerul literelor decât un avion de hârtie, ce demonstra din când în când o voltă grățioasă. N-am amăgit pasageri în fabuloase cargouri, pe care să-i duc la prăbusire.

G. C.: Ce importanță are temperamentul în viața unui scriitor?

M. S.: Datele matriciale ale operei provin din temperament. S-a spus, pe bună dreptate, că "ti se întâmplă ce ti se potrivește". Așadar destinul, inclusiv al operei, este înscris genetic în propria-ți fire. Tot ce scrii poartă culoarea temperamentului tău, imposibil de trădat și foarte greu de corijat. Este rocă vulcanică sau argilă, ești gorun sau salcie plângătoare, ești carnašier sau rumegător... Desigur împrejurările - mai cu seamă școala - norocul - mai ales cel cultural - , prietenii și afinitățile - mai

ales cele colective - pot pune surdină torrentului temperamental. Aura energetică a firii nu va fi însă niciodată ascunsă, nici măcar grafologic, necum literar.

G. C.: Ce credeți despre dragoste?

M. S.: Că e un noroc foarte rar, de care nu s-au bucurat nici măcar toți zeii. Aceasta, firește, dacă vorbim de pereche, nu de împerechere.

Geo Călugăru: Dar despre viață?

M. S.: Că biografia fiecărui dintre noi putea fi alta, că existența noastră este aleatorie și că putem trăi cu același aplomb zeci de variante. Aceasta deoarece dispecerul fiecărui destin este hazardul. Începând cu faptul decisiv că nu ne alegem părintii (strămoșii). Dar soția noastră nu putea fi alta? Dar profesia? Dar orașul în care trăim, strada, casa etc. te și îngrozești, când te gândești câte alte proiecte de trecut ai ratat, de câte alte biografii, fundamental diferite de cea pe care ai trăit-o, te-a despărțit un dram de atipire, de nenoroc, o întâlnire nepotrivită, un argument în minus etc.

G. C.: Ce credeți despre moarte?

M. S.: Cred că nu e cine știe ce de capul ei, din moment ce toți candidații la acest examen (eliminator) au reușit să-l ia. De la pruncul abia născut, la cel mai decrepit moșneag. Mai cred că imaginea ei apocaliptică este nemeritată. Moartea precedată de bătrânețe este aproape o soră de caritate. Ea te anesteziază, te împuținează ca energie, îți răpește nu doar bucuria, dar și motivația de a trăi, astfel încât un bătrân demn de acest nume poate exclama oricând în deplină sinceritate: "Doamne, ia-mă!".

G. C.: Aflându-vă în conducerea Uniunii Scriitorilor, credeți în existența acestei uniuni și în viitor?

M. S.: Da, pentru că de Uniunea Scriitorilor au nevoie cel puțin trei segmente de scriitori: începătorii, crepuscularii și cei ce se pricep să călărească.

G. C.: Prin ce mutații și schimbări va trece profesiunea de scriitor în economia de piață?

M. S.: Nicio orânduire socială sau politică nu a putut împiedica manifestarea geniului. Dovadă orice bibliotecă, oricât de modestă: Homer, Dante, Cervantes, Hugo etc. De ce aş credita mai puțin capitalismul sau fie și formele sale caricaturale din tranziția noastră? Scriitorii s-au dovedit mai puternici decât orice tiranie. E drept, cei care s-au dovedit mai slabii, nici n-au mai ajuns scriitori.

G. C.: Ce impresie vă fac revistele literare?

M. S.: Cauți literatură și dai de politică. Vrei politică și dai de politica... celorlalți. Poate de aceea rămân din ce în ce mai necitite.

G. C.: Ce opinie aveți despre circulația informației culturale, la nivel național, la ora actuală?

M. S.: Nesatisfătoare, atât cantitativ cât și calitativ. De aici impresia (nedreaptă) de provincialism și de inițiativă sectară, lipsită de sistem, organicitate și linii de forță. Mustim, în schimb, de "activiști" dând astfel apă la moară elitismului.

G. C.: Pentru că ani la rând ați fost editor, găsiți/ întâlniți recunoștință scriitorilor pe care i-ați editat? E bine ca scriitorul să arate recunoștință față de cel care l-a ajutat la un moment dat?

M. S.: Am un sfat pentru orice binefăcător: "Fă binele și aruncă-l la gunoi". Pretenție la recunoștință

oamenilor pe care i-ai ajutat este cea mai sigură sursă de amărăciune. În ceea ce mă privește, eu mă declar mulțumit dacă cel pe care l-am debutat, publicat, reeditat, tradus, angajat îmi răspunde la salut. De altfel, cred că ceea ce doare nu este lipsa de recunoștință ci, expresia ingratitudinii, cu nesimțirea ei clinică și sfidătoare.

G. C.: Nu toți scriitorii români rezistă la regulile economiei de piață. Vă rog să vă referiți (dacă este posibil) la sinuciderea Gabrielei Negreanu.

M. S.: Sinuciderea Gabrielei m-a îndurerat, dar nu m-a surprins. Cum nu m-a surprins nici faptul că, aruncându-se în gol de la etajul al nouălea, capul i-a rămas neatins, frumos și destins, fără o

contuzie. Numai capul... Ca după o lungă și minuțioasă premeditare.

G. C.: Știută fiind pasiunea dumneavoastră pentru pescuit, care a fost cel mai mare pește pe care l-ați capturat?

M. S.: A fost în Marea Caraibelor, un ton de peste 50 de kg, mulinat aproape trei ore, la "centură" și ridicat cu macaraua. Satisfacția pescărească însă a fost infinit mai mică decât la somnul de 9 kg, prins la Craca de Zimnicea sau la șalăii de abia 2 kg de la Valea Argovei, aduși acasă și depuși în frigiderul familiei.

G. C.: La ce lucrați în momentul de față?

M. S.: La o ediție Ne varietur "Recreația Mare" iar pentru școlarii mici la antologia "Recreația Mică". Altminsteri, o muncă literară în forță, la sute și sute de subiecte, risipite prin zecile mele Carnete de Bord; "nu mă îndeamnă, nu mă cheamă". Deocamdată. Dar în fond abia am împlinit 71 de ani.

Geo Călugăru, membru U.S.R.